

der anvender et adresseringsmellembavn, ikke ”hedder” dette navn, og derfor ikke kan give det videre til andre.

Brugen af adresseringsnavne har indtil ikrafttræden af den nuværende navnelov været meget udbredt. Med den nuværende navnelov blev begrebet adresseringsmellembavne afskaffet. Dog er der i loven en overgangsbestemmelse, der sikrer, at de adresseringsmellembavne, der inden lovens ikrafttræden er registreret i CPR, kan forblive registreret i CPR, indtil den pågældende ændrer sit navn eller ansøger om at få adresseringsmellembavnet slettet.

3.2. Justitsministeriets overvejelser

Som statistikken og erfaringerne viser, er adgangen i den nuværende navnelov til at tage sin ægtefælles mellemnavn udnyttet i betydeligt omfang. I dag forekommer det da også naturligt, at ægtefæller kan konstruere et nyt fælles navn, hvor både mellem- og efternavne kombineres.

Efter ikrafttræden af navneloven modtog personregisterførerne og Familiestyrelsen et ikke ubetydeligt antal henvendelser fra personer, som havde en forventning om, at loven tillige gav mulighed for, at de kunne tage deres afdøde ægtefælles mellemnavn. Ansøgninger herom er blevet afslået, fordi den pågældende ægtefælle ikke kan give sit samtykke til navneændringen, og da loven ikke på dette område giver mulighed for administrativt at fastsætte regler om adgangen til at undtage fra kravet om samtykke. Det samme er tilfældet ved efternavne.

I langt de fleste tilfælde drejer disse sager sig om ældre personer, der i mange år var gift med den nu afdøde, og som siden vielsen har båret afdødes navn som adresseringsmellembavn. Den pågældendes børn og børnebørn vil ofte bære navnet som et egentligt navn efter navneloven. Disse personer har i mange tilfælde kaldt sig og været kendt under det pågældende navn, og de betragter derfor navnet som en del af deres identitet. Såvel personregisterførerne som Familiestyrelsen har modtaget en række henvendelser fra personer, der på den baggrund giver udtryk for ønsket om at kunne få et navn, som de føler en stærk tilknytning til.

Efter den nuværende navnelov er det muligt at tage sin afdøde sted- eller plejeforælders navn. Denne mulighed bygger på videreførelse af en mangeårig praksis efter den tidligere navnelov. For at kunne tage sin afdøde sted- eller plejeforælders navn stilles der krav om, at den søgte navneændring må antages at stemme med afdødes ønske. Til brug for vurderingen af, om en ansøgt navneændring må antages at stemme med den

afdødes ønske, skal ansøgeren fremlægge skriftlig erklæring herom fra den afdødes nærmeste slægt.

Justitsministeriet finder, at det under visse nærmere betingelser tillige bør være muligt at få en afdød ægtefælles mellem- eller efternavn. En sådan adgang bør i overensstemmelse med lovens struktur indføres som en bemyndigelsesbestemmelse, der giver adgang til at fastsætte nærmere regler herom.

Det bemærkes i den forbindelse, at den foreslåede adgang også vil omfatte registrerede partnere, jf. herved § 3, stk. 2, i lov om registreret partnerskab (lovbekendtgørelse nr. 938 af 10. oktober 2005).

Et ønske om at videreføre en tidligere ægtefælles mellem- eller efternavn, når et ægteskab er ophørt ved denne ægtefælles død, må normalt antages kun at være aktuelt i de tilfælde, hvor den, der ønsker at bære navnet, har en sådan, særlig stærk tilknytning til dette, at det reelt opleves som en del af den pågældendes identitet i forhold til omverdenen.

Det forhold, at en person kan få sin afdøde sted- eller plejeforælders navn, adskiller sig efter Justitsministeriets opfattelse ikke væsentligt fra de situationer, hvor en person ønsker sin afdøde ægtefælles navn. I begge situationer må det antages, at ønsket om navneændring er begrundet i et særligt tilhørsforhold til det pågældende navn, og at der kan opstå situationer, hvor man – uanset at man ikke fik foretaget navneændringen, mens ens ægtefælle, sted- eller plejeforælder levede – ønsker at videreføre navnet.

For at sikre, at det alene er muligt at få sin afdøde ægtefælles mellem- og efternavn i de tilfælde, hvor der eksisterer en stærk tilknytning til det pågældende navn, forudsættes det, at ordningen administreres sådan, at der – i lighed med muligheden for at få sin afdøde sted- eller plejeforælders mellem- og efternavn – stilles krav om en erklæring fra afdødes nærmeste slægt. En sådan erklæring er dels med til at sikre, at navneændringen sker i overensstemmelse med det, der må antages at have været den afdøde ægtefælles ønske, dels at navneændringen afspejler en særlig tilknytning til navnet.

Det er Justitsministeriets forventning, at der samlet set vil være tale om et begrænset antal personer, der vil benytte sig af muligheden for at få en afdød ægtefælle eller samlevers navn, idet muligheden som nævnt fortrinsvis retter sig mod personer, der føler en stærk tilknytning til det pågældende navn gennem langvarigt ægteskab, og for hvem det ikke var muligt at få ægtefællens mellemnavn med de tidligere navne-regler.

Med den nuværende navnelov er ægtefæller og ugifte samlevende ligestillet, således at også ugifte